

УДК 378.371+637.016
DOI 10.31654/2663-4902-2019-PP-1-116-122

Клюєва С. Д.

старший викладач кафедри музичного мистецтва та хореографії
Південноукраїнського національного педагогічного університету
ім. К. Д. Ушинського

ЕСТЕТИКА ХОРЕОГРАФІЇ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА

У статті розглядається хореографічне мистецтво як засіб формування цілісної системи художніх цінностей, засіб всебічного формування особистості, її національної свідомості, як показник сучасних світоглядних інновацій. У формуванні естетичної і художньої культури особистості хореографічне мистецтво є найважливішим аспектом естетичного виховання. Естетика хореографії – це світ краси руху, звуку, світлових фарб, костюмів, тобто світ чарівного мистецтва. Хореографічне мистецтво створює і впроваджує свої закони осягнення світу, засновані як на конкретній відповідності життєвого та художнього матеріалу, так і на ступені точності метафоричного образу віддзеркалення життя. Виразальні засоби танцювальних форм як головні чинники художньої практики хореографічної культури пройшли тривалий еволюційний шлях, видозмінюючись і збагачуючись, згодом утворили систему, яка визначає наукові знання, виразальні засоби, аудіовізуальну і ритмопластичну основу, формально-технічні принципи, естетику, специфічні риси і можливості хореографічної культури. Хореографічне мистецтво здатне задовольнити прагнення особистості до естетичного зростання, поєднати її внутрішній і зовнішній світ, активізувати творчу яву та емоційні реакції.

Естетичне виховання забезпечує можливість постійного духовного самовдосконалення особистості, формування її інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації. Воно має особливе значення в розвитку особистості, оскільки від його сформованості значною мірою залежить формування повноти соціального світогляду, ціннісних орієнтацій, ефективність залучення до активної художньо-творчої діяльності, в цілому розвиток художніх традицій, відродження національної культури.

Ключові слова: хореографічне мистецтво, мистецтво, художньо-естетичне виховання, художньо-творча діяльність, ціннісні орієнтації.

Постановка проблеми. В умовах постійних соціокультурних змін, характерних для бурхливого ХХІ століття, збереження власних духовних, національних та естетичних орієнтирів набуває неабиякої актуальності. Чільне місце у виховному процесі посідає проблема всебічного та гармонійного розвитку молоді особистості, що вступає в суспільне життя. І вагому роль в контексті даної проблеми відіграє залучення молоді до естетичного досвіду людства, засвоєння та переосмислення естетичних та загальнолюдських цінностей. Відтак питання естетичного виховання сучасної молоді наразі перебуває в ключі актуальних. Значний потенціал щодо естетичного виховання молоді містить хореографічне мистецтво, яке за соєю сутністю є синкретичним та поєднує не лише танцювальне, а й музичне, театральне та образотворче мистецтво. Водночас із зростанням технічного забезпечення виконання часто на другий план відходить духовність. Однак тільки тоді мистецтво стає захопливим, коли воно породжене високим особистісним цензом і автора постановки, і виконавця, яскравістю їхнього світобачення, темпераменту, емоцій, ґрунтового знання предмета творчості.

Отже, хореографічна культура має стати відкритою танцювально-образною моделлю входження особистості у світ художньої культури не лише через його пізнання, але й індивідуальне емоційне переживання, що потребує удоскона-

лення технологій, професійної майстерності, спрямованих на активно діалогічний характер спілкування та духовно-творчий потенціал культури й особистості. Тому дослідження національних хореографічних традицій та сучасних тенденцій розвитку хореографічної культури в Україні, а також шляхів змістового наповнення сукупності різноманітних нових програм художньо-естетичного циклу, що передбачені галуззю "Естетична культура", є актуальним у теоретичному і практичному значенні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування естетичної культури розглядалась та аналізувалась за різними напрямками. Питання естетичного виховання засобами хореографічного мистецтва піднімалися Л. С. Виготським, В. В. Денисенко, В. А. Кармановською, С. М. Соколовською, О. О. Городько та ін.

Метою статті є аналіз наукових підходів до визначення сутності естетики хореографічного мистецтва і підготовки майбутніх учителів мистецтва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Хореографія навчає відчувати красу реального світу, розвиває поставу, увагу, пам'ять, позитивно впливає на загальний фізичний розвиток, сприяє їх духовному росту. Це вимагає врахування психологічних умов сприйняття і засвоєння основ хореографічного мистецтва, усвідомлення його специфіки та значення. Тому серед найактуальніших постає проблема застосування методів та прийомів формування художньо-естетичних, морально-етичних, творчих якостей особистості засобами хореографічного мистецтва.

У формуванні естетичної і художньої культури особистості хореографічне мистецтво є найважливішим аспектом естетичного виховання. Хореографія – це світ краси руху, звуків, світлових фарб, костюмів, тобто світ чарівного мистецтва. Діти прагнуть побачити це на балетних виставах, у художніх альбомах, відеофільмах. Наступні їх самостійні думки і судження часом заслуговують на повагу. Доктор Селія Спарджер, автор книги "Анатомія і балет", колишній консультант Королівського балету Англії, писала, що "балет є надто складним засобом виховання постави, дисциплінованого і красивого руху, швидкої мозкової реакції і зосередженості, щоб обмежити його вивчення лише для небагатьох обраних" [8, с. 112]. Заняття з хореографічного мистецтва сприяють фізичному розвитку дітей та збагачують їх духовно. Це гармонійне заняття приваблює і дітей, і батьків. Дитина, що володіє балетної поставою, викликає захоплення в оточення. Але її формування – процес тривалий, що вимагає багатьох якостей від дітей. Дисциплінованість, працьовитість і терпіння – ті риси характеру, які необхідні не тільки в хореографічному класі, але і в побуті. Ці якості роками виховуються педагогами-хореографами і визначають успіх у багатьох справах.

Почуття відповідальності, так необхідне в житті, рухає дітей, що займаються хореографією, вперед. Не можна підвести партнера, що стоїть поруч у танці, не можна спізнитися, тому що від тебе залежать інші, не можна не вивчити, не виконати, недопрацювати. Акуратність в хореографічному виконавстві, охайність форми в хореографічному класі переноситься і на зовнішній вигляд дітей у школі. Вони виділяються не тільки своєю поставою, але і зачіскою, чистотою й елегантністю носіння звичайнісінького одягу.

Виховання етикету є одним із завдань заняття з хореографії. Приємно бачити, що діти з хореографічного класу ніколи не пройдуть попереду старшого, хлопчики подадуть руку при виході з автобуса, сумки та портфелі дівчаток – в руках у хлопчиків. Увага і турбота про інших – необхідні якості у характері дітей, які формують заняття з хореографії.

Хореографічне мистецтво у дитини є доповненням і продовженням її у реальному житті, збагачують її. Заняття цим мистецтвом приносять їй такі відчуття і переживання, яких вона не могла б отримати з будь-яких інших джерел [4, с. 110].

Творча особистість – найважливіша мета як усього процесу навчання, так і естетичного виховання. Без нього, без формування здатності до естетичної творчості неможливо вирішити найважливій всебічний і гармонійний розвиток особистості. Цілком очевидно, що кожен педагог за допомогою естетичного виховання готує дітей до перетворювальної діяльності. Педагог-хореограф повинен сформулювати, розвинути і зміцнити у дітей потребу у спілкуванні з мистецтвом, розуміння його мови, любов і гарний смак до нього.

В науковій літературі розробка проблем хореографічного мистецтва здійснюється в історико-аналітичному, проблемно-теоретичному, фольклорно-етнографічному та освітньо-методичному напрямках. Історико-аналітичний репрезентований дослідженнями А. Гуменюка, К. Голейзовського, М. Максимова, С. Безклубенка, Г. Боримської, М. Загайкевич, Ю. Станішевського. Дослідження теорії хореографічної культури представлені працями Ю. Станішевського, Т. Чурпіти, Р. Малиновського. Проблемно-теоретичні питання відображені у роботах М. Загайкевич та В. Пасютинської. Процес сценізації українського народного танцю проаналізовано у дослідженнях В. Верховинця, А. Гуменюка, К. Василенка.

Одне із завдань мистецтвознавчої науки – розробити нові підходи у дослідженні сутності сучасної хореографічної культури і у напрямі її професійного засвоєння, і з точки зору з'ясування генетично притаманних їй базових компонентів, закладених природою хореографічного мистецтва, а також властивих особистісній культурі митця. Окреслений напрям досі не привернув достатньої уваги дослідників. Його розробка відбувається здебільшого на емпірично-практичному рівні узагальнення новітніх явищ і підходів до сучасної хореографічної культури в окремих формах організації хореографічної справи (М. Вантух, Б. Колногузенко, М. Гузун, Л. Цветкова, О. Колосок та ін.).

Таким чином, хореографічне мистецтво як цілісна система художніх смислів (цінностей) з відповідною логікою культурно-історичного процесу, що звернена до людської суб'єктивності, потребує теоретичного дослідження на підставі практичних узагальнень внутрішньої логіки її художньо-естетичного змісту, що постає як палітра зв'язків з іншими видами мистецтва; як виконавська культура і розвиток хореографічних умінь та навичок; як імпровізація й інтерпретація форми та художньо-естетичного змісту музично-танцювальних творів; як виявлення специфіки образної мови мистецтва хореографії; як засвоєння знань (спеціальних термінів і понять) та усвідомлення синтезу мистецьких форм [2, с. 43].

Сучасне хореографічне мистецтво все більше набуває культуротворчого значення як показник світоглядних інновацій, що відбуваються в особистісних характеристиках її суб'єктів – не тільки дорослих, а й дітей. Узагальнення цих характеристик дозволило з'ясувати, що сучасна хореографічна культура – це динамічне та інтегроване явище, процес творчої самореалізації, який передбачає створення нової інформації, тобто продуктивну діяльність [3, с. 34].

Мистецтво танцю надає людині одне з найвищих духовних переживань – естетичну насолоду. Без естетики немає художньої освіченості (грамотності), а без останньої немає насолоди мистецтвом. Естетика міститься у праці, художній творчості, побуті, у всіх сферах діяльності, вона формує в людині творче начало і здатність сприймати красу та насолоджуватися нею, цінити і розуміти мистецтво. Зокрема, в народному танці виражається естетичний ідеал народу. Він вирізняється триединою природою, являє собою синтез добра, краси та істини [1, с. 78].

Хореографічне мистецтво характеризується різноманітністю використання рухів як засобів художньої виразності для передачі емоційних станів, почуттів, думок, а також для виявлення сутності образу, який втілює артист балету. Дослідження проблеми розвитку молоді засобами хореографії знайшли своє висвітлення у філософській, мистецтвознавчій, етнографічній, фольклористичній, педагогічній, психологічній літературі. Хореографічна діяльність є одним із видів художньо-творчої діяльності, яка у специфічній властивій їй формі – танцях, віддзеркалює внутрішній світ людини, її бажання, прагнення, творче становлення. Видатний балетмейстер, викладач-хореограф Р. В. Захаров дає таке визначення цьому поняттю: "Хореографія – мистецтво танцю. В це поняття входять народні, побутові танці, класичний балет. Як і інші види мистецтва, хореографія відображає соціальні процеси, взаємини між людьми. Специфіка її полягає у тому, що почуття, переживання людей вона передає у пластичній образно-художній формі" [7, с. 93]. Отже, специфіка хореографічного мистецтва полягає в його особливих виразних засобах – музично організованих, образно-виразних формах рухів. Похідним матеріалом виявлення рухів є людське тіло, за допомогою якого створюється художній образ. Завдяки пластичності, високому рівню розвитку моторної координації, графічній та динамічній виразності

рухів, жестів, поз, через міміку, контакт очей, пантоміміку виконавець доносить до глядача зміст танцювального твору.

Під терміном "хореографія" в сучасних наукових дослідженнях прийнято розуміти танцювальне мистецтво загалом – як таке, що базується на "музично організованих, умовних, образно-виразних рухах людського тіла" [2, с. 67], тобто як своєрідне художнє висловлювання, створення образу за допомогою специфічних пластичних інтонацій. В основі пластичної інтонації лежить перебіг емоцій, почуттів людини, що стають "видимими", реальними через рухи, жести, пози та міміку. Сучасне хореографічне мистецтво, ґрунтуючись на танцювальних традиціях, які склалися впродовж багатьох віків, має дуже великі можливості впливу на особистість людини. У процесі історичних перетворень змінювався статус і функції хореографічної діяльності. Це було зумовлено роллю й місцем танцю в системі державності, освіти та культури. Домінування або занепад виховного, соціокультурного, суспільного статусу хореографічної діяльності в кожній історичній системі залежало від еволюційних перетворень. Важливим для сучасної системи освіти є естетико-виховний статус хореографічної діяльності, що акумулює в собі естетично-культурний, емоційно-почуттєвий, художньо-творчий розвиток особистості [7, с. 34].

Наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття значно активізувалася увага науковців до естетико-виховних можливостей хореографічного мистецтва, його ролі та функцій у житті сучасної людини. Така кількість дисертаційних досліджень є свідченням того, що хореографічне мистецтво має потужний естетико-виховний потенціал. У процесі танцювальної діяльності можливо виховувати емоційно-культурну, творчу особистість, що є важливим завданням сучасної естетично-виховної системи.

Отже, сутність хореографічної діяльності полягає у танцювально-руховій активності особистості, в ході якої набуваються і вдосконалюються не лише спеціальні хореографічні здібності (еластичність м'язів і суглобів, пластичність та краса рухів, виворітність ніг, легкість стрибків тощо), а й формується вміння відтворювати, інтерпретувати, створювати різноманітні за видами та жанрами танцювальні твори. В процесі їх виконання в учасників хореографічних колективів виховуються естетичні смаки, художнє мислення, естетичне ставлення до мистецтва, формується естетична культура, естетичне сприйняття світу, накопичуються художньо-естетичні знання, розвиваються естетичні почуття, судження, уміння та виражаються внутрішні переживання особистості, тобто розкривається її індивідуальність [2, с. 56].

Соціальний розвиток особистості засобами хореографічного мистецтва забезпечується низкою об'єктивних та суб'єктивних факторів і передбачає глибокий інтерес до цього жанру мистецтва та активну участь особистості в художньо-творчій діяльності. Особлива активізація свідомості засобами хореографічного мистецтва зумовлюється тим, що танець (як художній твір) – явище соціальне, яке відтворює дійсність і оцінює зображуване, прагнучи виявити його сутність. Хореографічне мистецтво пов'язане з різноманітними сферами життєдіяльності людини і суспільства: політичною, соціальною, побутовою, господарською, художньою, пізнавальною (світоглядною), комунікативною, виховною, рекреаційною. Художній образ цього мистецького жанру виникає із музично-ритмічних рухів людського тіла. Еволюція танцювального мистецтва – це процес освоєння та вираження людиною навколишньої природної та соціальної дійсності. Ю. Борєв зазначає, що танець відображає історію та характер народу, його духовні цінності, звичаї, традиції, психологію, естетичні смаки. Такими, зокрема, є українські народні танці: побутові, обрядові, дитячі, козацькі тощо. Їх виконання чи споглядання породжують життєтворчу енергію, відкривають світ української культури.

Хореографічному мистецтву властива висока "чутливість" до всього, що відбувається у соціальному середовищі. Воно завжди узагальнює і синтезує найсуттєвіші й найвизначніші проблеми людського життя, викликає до них суспільний інтерес. Закріпленню у свідомості одержаних знань сприяє емоційна забарвленість художньої інформації, яка передбачає почуттєвий рівень реагування, що розширює межі пізнання навколишнього світу, допомагає усвідомити його іманентне багатство [11, с. 67].

Танцювальне мистецтво, як зразок художнього втілення народом соціокультурних норм життєдіяльності, не тільки відтворює їх, але й передає з покоління в покоління. Творча глибина цього жанру мистецтва криється у здатності осмислювати людський досвід на такому рівні, на якому він водночас виявляється і як універсальна загальність, і як неповторна індивідуальність, завдяки чому стає можливим залучити до світу художньої реальності кожну дитину. Танець – мистецтво синтетичне, це "зрима музика", в якій звукові образи завжди поєднуються з пластичним жестом. Спорідненість цих процесуальних інтонаційно-виразних мистецтв, яку підкреслюють спільні для них характеристики (плавність, ритм), знайшла своє підтвердження у відомому афоризмі Р. Вагнера: "Основа симфонії – танець", у визначенні музики Г. Гегелем як "танцю, рух котрого позбавлений наочності".

У сучасному світі особливого значення набуває хореографічне мистецтво, яке за своєю природою є синтетичним. Заняття хореографією розвивають емоційну і волю сфери особистості, сприяють залученню до національно-культурних цінностей, орієнтують людину на здоровий спосіб життя, підвищують працездатність, що забезпечує цілеспрямований розвиток життєво важливих духовних, інтелектуальних і фізичних якостей майбутнього покоління.

Залучення до здобутків різних видів мистецтв, надбань народної творчості забезпечує естетичний розвиток особистості, високу мистецьку освіченість підрастаючого покоління, формує художні почуття, смаки та погляди. Саме вони складають основу художньо-естетичного досвіду особистості.

Художньо-естетичне виховання забезпечує можливість постійного духовного самовдосконалення особистості, формування її інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації. Воно (виховання) має особливе значення в розвитку особистості, оскільки від його сформованості значною мірою залежить формування у громадян повноти соціального світогляду, ціннісних орієнтацій, ефективність залучення до активної художньо-творчої діяльності, в цілому розвиток художніх традицій, відродження національної культури. Хореографічне мистецтво здатне задовольнити прагнення особистості до естетичного зростання, поєднати її внутрішній і зовнішній світ, активізувати творчу уяву та емоційні реакції дитини. Хореографія, що спирається на музично організовані, умовні, образно-виразні рухи людського тіла, сприяє формуванню емоційної сфери особистості, втіленню в танцювальних рухах особливостей її характеру, формуванню в неї духовних цінностей [2, с. 56].

Висновки. Виходячи з цього, у сучасних умовах хореографія має розглядатися з позицій естетичного підходу, що дозволить, враховуючи синтетичність хореографічного мистецтва, намітити зони перетину хореографії з іншими галузями. Такий напрям зовнішньої інтеграції дасть змогу через хореографічне мистецтво долучатися до різних галузей знань. Специфічність і різноманіття видів і жанрів хореографії дає можливість здійснювати внутрішню інтеграцію через діалог танцювальних мов різних народів жанрів хореографічного мистецтва. Реалізація виховних завдань відбувається через зміст художньо-естетичного виховання засобами хореографії та має на меті виховати цілісну особистість.

Література

1. Абдоков Ю. Б. Музыкальная поэтика хореографии: пластическая интерпретация музыки в хореографическом искусстве: автореф. дисс. ... канд. искусствоведения: 17.00.01. Москва: Рос. акад. театр. искусства, 2009. 26 с.
2. Авдиев В. И. Новый свободный творческий танец: обзор. *Искусство. Театр-кино-печать*. 1929. № 5–6 (июль-август). С. 124–134.
3. Анфілова С. Г. Співвідношення танцювального і пластичного в жанрі балету: автореф. дис... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.02. Харків: Харк. державний ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського, 2005. 19 с.
4. Безклубенко С. Д. Теорія культури: навч. посіб. Київ: КНУКІМ, 2002. 324 с.
5. Бежар М. Мгновение в жизни другого. Москва: Рус. творч. палата, 1998. 240 с.
6. Бернадська Д. П. Феномен синтезу мистецтв в сучасній українській сценічній хореографії: автореф. дис... канд. мистецтв.: 17.00.01. Київ: Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2005. 20 с.

7. Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г. Історія філософії: підруч. Київ: Либідь, 2001. 408 с.
8. Блок Л. Д. Классический танец: история и современность. Москва: Искусство, 1987. 556 с.
9. Закович М. М. Культурологія: українська та зарубіжна культура: навч. посіб. Київ: Знання, 2004. 567 с.
10. Кانیшина Н. М. Художньо-естетичні засади українського авангардного мистецтва першої третини ХХ століття: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.08. Київ: Нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 1999. 20 с.
11. Каган М. С. Морфология искусства: историко-теоретическое исследование внутреннего строения мира искусств. Ленинград: Искусство, 1972. Ч. I–III. 440 с.
12. Левчук Л. Т. Естетика. Київ: Вища шк., 2000. 399 с.

References

1. Abdokov, Yu. B. (2009). Muzykalnaia poetyka khoreorafyy: plastycheskaia ynterpretatsiya muzyky v khoreorafycheskom yskusstve [Musical poetics of choreography: plastic interpretation of music in choreographic art]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Moskva: Ros. akad. teatr. yskusstva [in Russian].
2. Avdyev, V. Y. (1929). Novyi svobodnyi tvorcheskyy tanets: obzor [New Free Creative Dance: An Overview]. *Yskusstvo. Teatr-kyno-pechat – Art. Theater-movie-printing*. 5–6 (yiul-avhust). 124–134 [in Russian].
3. Anfilova, S. H. (2005). *Spivvidnoshennia tantsiuvalnoho i plastychnoho v zhanri baletu* [The relationship of dance and plastic in the genre of ballet]. Kharkiv: Khark. derzhavnyi un-t mystetstv im. I. P. Kotliarevskoho [in Ukrainian].
4. Bezklubenko, S. D. (2002). *Teoriia kultury* [Theory of Culture]. Kyiv: KNUKiM [in Ukrainian].
5. Bezhar, M. (1998). *Mhnovenye v zhyzny druhoho* [Moment in the life of another]. Moskva: Rus. tvorch. palata [in Russian].
6. Bernadska, D. P. (2005). Fenomen syntezy mystetstv v suchasni ukrainskii stsenichnii khoreografii. [The phenomenon of synthesis of mysteries in the current Ukrainian stage choreography]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv: Kyiv. nats. un-t kultury i mystetstv [in Ukrainian].
7. Bychko, A. K., Bychko, I. V. & Tabachkovskyy, V. H. (2001). *Istoriia filosofii* [History of Philosophy]. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].
8. Blok, L. D. (1987). *Klasycheskyi tanets: ystoriya y sovremennost* [Classical dance: history and modernity]. Moskva: Yskusstvo [in Russian].
9. Zakovych, M. M. (2004). *Kulturolohiia: ukrainska ta zarubizhna kultura* [Culturology: Ukrainian and foreign culture]. Kyiv: Znannia [in Ukrainian].
10. Kanishyna, N. M. (1999). Khudozhno-estetychni zasady ukrainskoho avanhardnoho mystetstva pershoi tretyny XX stolittia [Artistic and aesthetic ambush of the Ukrainian avant-garde mystery of the first third of the XX century]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv: Nats. un-t im. T. Shevchenka [in Ukrainian].
11. Kahan, M. S. (1972). *Morfologiya yskusstva: ystoryko-teoretycheskoe yssledovanye vnutrenneho stroeniya myra yskusstv* [Morphology of art: historical and theoretical study of the internal structure of the art world]. Lenynhrad: Yskusstvo. Ch. I–III, 440 [in Russian].
12. Levchuk, L. T. (2000). *Estetyka* [Aesthetics]. Kyiv: Vyshcha shk. [in Ukrainian].

Клюева С. Д.

старший преподаватель кафедры музыкального искусства и хореографии
Южноукраинского национального педагогического университета
им. К. Д. Ушинского

ЭСТЕТИКА ХОРЕОГРАФИИ В ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИСКУССТВА

В статье рассматривается хореографическое искусство как способ формирования целостной системы художественных ценностей, всеобщего формирования личности. В формировании эстетической культуры личности хореографическое искусство является важным аспектом эстетического воспитания.

Ключевые слова: хореографическое искусство, художественно-эстетическое воспитание, художественно-творческая деятельность, ценностные ориентации.

Snizhana Kliuieva

Senior Lecturer, Department of Music Art and Choreography,
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky

AESTHETICS OF CHOREOGRAPHY IN FUTURE ART TEACHERS TRAINING

The article regards choreographic culture as means of forming a holistic system of versatile development of an individual, their national consciousness, as the index of modern ideological innovations. While fostering personal artistic culture, choreography is the most important aspect of aesthetic education. Choreography is a realm of movement beauty, sound, light and colors, costumes, i.e. the magical world of art. A person meets it in ballet, art albums, cinematography, and one's subsequent views and opinions on the subject deserve respect. Viewers of the young age do not only learn about dances of different genres, but also they acquire habits and standards of behavior in accordance with the laws of beauty.

Choreographic art contributes dramatically to the physical development of children and enrich their spirituality. This harmonious occupation attracts both children and their parents. A child, who has a ballet posture, fascinates the others. But its formation is a long process, which requires strength of will.

Discipline, hard work and patience are those attributes that are needed not only in a choreography class, but also in everyday life. These traits are developed by choreography teachers for years and define success in many other spheres.

Choreographic art is able to satisfy the individual's pursuit of aesthetic growth, to unite their inner world and every-day life, to stimulate imagination and emotional intelligence of a child. Choreography, being based on musically organized, conventional, figurative expressive movements of the human body, promotes formation of emotional sphere of personality, embodying one's character in a dance, forming one's spiritual values.

Key words: choreographic culture, art, aesthetic education, dances.